

1

Čim uđete u dom Henrija i Viktorije Voton u Čelsiju, ne možete više utvrditi da li je noć ili dan. I ne samo da ste u ovakvoj nedoumici, čije je razrešenje od presudnog značaja, već niste ni sasvim sigurni koje je godišnje doba ili godina. Da li ste u ovom ili nekom drugom veku. Da li je nosila ovu suknju ili onaj kostim. Da li se on poslužio onom drogom ili ovim pićem. Da li bi se pre priklonio onoj pički ili ovom šupku.

Ovakve kombinacije stilova, modnih detalja, misli i šupljina poigravale su se u sumornosti prašnjavih odaja i u sjaju zamazanih kupatila doma Votonovih. Kao da su umetnički predmeti, zamisli, pa čak i duše, bili samo oznake na koturovima životnih poker-mašina. Treba samo da povučete ručicu i pojaviće se: tri bodeža, tri banane, tri oznake za englesku funtu. Kod Votonovih, tri primerka bilo čega obilato se isplate – samo ako biste ubacili novčić Zle Sudbine.

Isto tako osobena bila je i neobična veza između 1981. godine, kada počinje naša priča, i 1881, kada je kuća sažidana, jer su ova dva vremenska razdoblja bila neobično slična – vlada je bila i zaostala i napredna, monarhija zaglibljena u odvajkadašnji niz kriza, a ekonomska recesija surova i nepodnošljiva – pa se ravnodušnom posmatraču moglo oprostiti što mnogo više značaja pridaje svetlarniku iznad ulaznih vrata i drvenim oplatama na zidovima, štraftastim tapetama i ogledalu u pozlaćenom ramu, kopiji Antinojeve biste i veoma vodnjikavom Tarneru nego stvarnim ljudskim prilikama, obasjanim prašnjavim zracima svetlosti koji su padali na tepih.

Bilo je sasvim očigledno da pripadaju visokoj društvenoj klasi. To se videlo po Henriju Votonu, po njegovom uobraženom držanju, po tome kako je oholo i nadmeno gledao pored odraza svog lica u

ogledalu, kao da je tražio nekog mnogo zanimljivijeg s kim bi mogao da razgovara. Nekog ko nema riđu kovrdžavu kosu, oči koje su ličile na dugmad sa pogrebnikovog odela prišivena na smireno bledožućkasto široko lice. Henri Voton je pripadao onoj grupi ljudi koji su smisao postojanja nalazili u zabavi čiji početak obećava dobru terevenku.

Dodatnu potvrdu njegovog društvenog statusa – ako je uopšte i bila potrebna – pružala je njegova odeća, jer Voton je bio umotan u klasnu pripadnost. Nosio je savršeno sašiveno karirano trodelno odelo, po uzoru na stil princa od Velsa, koje je bilo malo izvučeno na kolenima, posivelu lanenu košulju sa velikom kragom i neznatno iskrzanim manžetnama i rupicama na njima i ležerno vezanu crvenu kravatu od tkane svile. Od celog odela video se samo jedan uzani deo – od kvrgave Adamove jabučice do iznošenih prašnjavih cipela. (Ni engleski gospodin, baš kao ni najgori lenjivac, nikada ne čisti cipele.) Ostatak njegove otmene odeće skrivao je dugački crni *krombi* kaput, takođe savršeno sašiven – ali samo ako volite da su skuti suviše široki, a da kaput više podseća na ženski odevni predmet.

Iza Votona je stajala žena koja je ličila na strašilo sa crnom neurednom kosom sklonjenom sa čela i naslanjala se na leđa svog supruga. On je pregledao poštu – svežanj kartonskih pozivnica napisanih olovkom ili izgraviranih – složio ih je na komodi i uznemirujuće debelim i lopatastim prstima promešao ih kao špil karata. Njegova supruga leđi Viktorija njuškala je po njegovim leđima, a njene mršave ruke kao žive pritke izvijale su se po ustajalom vazduhu. Voton je spustio pozivnice pored prepunih pepeljara, praznih boca, prljavih čaša za vino i zgužvanih parčića svega i svačega. Na podu oko njihovih nogu tumarali su pramenovi prašine nošeni nezaustavljivom bujicom.

Bilo bi dobro da u ovom trenutku ukažemo na prave odlike neprivlačne kuće Votonovih. Molim vas, nemojte pomisliti da je njihov dom odvratan i prljav. Kao i svako porodično imanje, i njihovo je ponekad bilo uredno i ponekad neuredno, samo što je taj nered po svačijim merilima bio izuzetan. Pepeljare su bile velike i imale su obeležja

geoloških pojava. Opušci od cigareta i cigara bili su zabodeni u kupe pepela i ličili su na žrtve vulkanskih erupcija. Nizovi mnogobrojnih neprivačnih praznih boca pružali su neponovljiv izbor taloga, otpadaka i alkoholnih isparenja, a mnoge nemarno razbacane čaše oko njih ukazivale su da se odavde nedavno razišla poprilična grupa ljudi – iako danima niko nije posetio njihov dom.

Ledi Viktorija, koju su porodica i prijatelji oslovljavali nadimkom Betfejs, i dalje je bila obučena za zabavu koja je davno prošla. Nosila je kratku suknju sa volanima od marinskoplavog izgužvanog somota. Kosa joj je, u skladu sa celom njenom pojavom, bila neuredna. Njihala se tamo-amo, mlatila rukama i izgledala toliko aristokratski da bi, ma šta uradila – osim kad bi se upišala – bilo sasvim prihvatljivo.

Zapravo, mogla je i da se upiša – niko joj to ne bi uzeo za zlo. Njen otac, vojvoda od Nečega, bio je uglađeni napasnik, izopačeni vetrogonja koji je imao običaj da svoju decu udostoji preteranim izlivima besa. Imao je mnogo od svega pa je mogao obilato da troši. Kad je prvi put ugledao malu Viktoriju – tada je imala tri ili četiri meseca – (njegova milost je prethodnu godinu – nakon što je zaskočio vojvotkinju u toru za uzgajanje jarića – proveo loveći po Bijaricu i takmičeći se u brzom jedenju pite od divljači u Kejtnesu) i njene krupne oči i elegantno uvećane uši, uzviknuo je: „Betfejs*!“. Naravno, ona ga je obožavala i ultrazvučno i kreštavo. Kako su se njeno telo i um rugali svetu, kako se uvijala, grčila i kreveljila, sve to je bila posledica njegovog odbijanja. Ledi Viktorija se ponižavala samo da bi mogla da se nastani u čudnom prostoru vojvodskog prezira.

„Ima mnogo četvrtastih...“, ciknula je kad ih je ugledala. Prvi put se obratila suprug u posle nekoliko sati, ali ne zato što su spavali – daleko od toga. Boravili su u različitim delovima kuće – on dole, ona gore – i sate provodili u tami pritajeni svako za sebe, osluškujući tišinu umesto da odu na počinak.

* *bat* – šišmiš, slepi miš; *face* – lice; ličila je na slepog miša. (*Prim. prev*)

„Šalju ih na desetine.” Glas mu je bio dubok i hladan kao okužena riznica mračnog prezira.

„Veoma retko izlazimo... u poslednje vreme... zajedno.” U njenom glasu nije bilo prigovaranja. Ledi Viktorija se potpuno posvetila Henriju i posvetila se tom posvećenju. Zbog toga je imala blagonaklonosti za oboje.

I ona je njemu bila draga. Spustio je četvrtaste kartončiće, skinuo sa oka krmelje i, opipavajući joj donji deo leđa, uhvatio volan suknje koji joj se zakačio za pojas čarapa. Pre nego što se okrenuo da je pogleda, izvukao ga je i poravnao. „Zabole me za zabave sve dok nam šalju pozivnice.” Ovlaš joj je poljubio oba kapka i, odmaknuvši se, pogledao oko sebe kao da traži aktovku ili novine, ili bilo šta drugo čime bi započeo dostojanstveni radni dan, ali pošto nije pronašao ništa od toga, izabrao je bocu u kojoj je ostalo malo viskija, gurnuo čašu pod ruku i okrenuo se da izađe.

„Želim ti prijatan dan, dragi...” Glas ledi Viktorije se gubio kao i obično.

„Da, do đavola – tebi.” Poljubili su se, u usta, ali bez strasti. Otvorio je ulazna vrata i stepenicama se spustio na ulicu gužvajući džep kaputa u potrazi za ključevima automobila.

Iako je to možda bio početak Votonovog dana, jutro je već odavno prošlo. Bilo je već podne, podne na kraju juna. Ulica se kupala u sunčevoj svetlosti, koja joj nije donela svežinu već joj je topila sve boje. Sivilo je bilo potpuno nestvarno pošto je bio kraj juna, kad voćke cvatu i cveće cveta. Duž niza posivelih četvorospratnih kuća, drveće višnje i jabuke savilo se pod živahnim teretom i ličilo na pognute neveste sa velovima pokrivenim konfetama. U saksijama na prozorima i malim vrtovima ispred kuća, hiljade peteljki je procvetalo: lale, magnolije, pustinjske orhideje, visibabe, zelenkade, pustikare. Zelenilo se podiglo u istinskoj pobuni protiv gradskog okruženja, a iznad njega lebdele su spore kao krvava izmaglica iznad prastarog bojnog polja.

Voton je visio preko gelendera ispred kuće kao proboden kopljem, kao preterano obučen sveti Sebastijan. Obavio je skute kaputa oko sebe i stresao se. Njegova potraga po džepovima završila se tako što je pronašao dva para *rej ban* naočara za sunce. Ispravio se, stavio prvi par na nos, pa preko njega i drugi. „Sasvim je normalno da danima neprestano zurite u bezdan”, obraćao se pustoj ulici, „sve dok nosite dva para *rej ban* naočara.”

Takvo izveštačeno ponašanje bilo je u skladu sa njegovom prirodom – uopšte nije bio prirodan, bio je suviše izveštačen. Skupljač *bons mots*, kratkih sižea i mudrih i jezgrovitih izreka, govornik koji pod vedrim nebom uvežbava strastan i nepripremljen hvalospjev, najviše se u životu plašio da ga niko neće razumeti ili, još gore, *esprit l'escalier*. Henri Voton je možda tvrdio da ravnodušno prihvata svoj društveni položaj, ali, zapravo, kao i svi oni koji su se na toj lestvici suviše brzo podigli suviše visoko, ni on nije uspeo da se prilagodi, pa je zbog toga očajnički tragao za nadahnjujućim priznanjem da uopšte postoji.

„Hhh...! Bože – bože!” Voton se borio da dođe do vazduha dok je palio ogromnu *virđžinija* cigaru. Čak je i takav zagušljivi otvoreni prostor za njega bio suviše otvoren. Željno je iščekivao noć, navučene zavese, svilene pokrivače i svilenkaste zagrljaje. Ispravio se i, kao drvo koje pada u šumi, srušio se na vrata najnovijeg tamnozelenog *jaguara* parkiranog pored – ali ne i uz – ivičnjak. Po zelenoj boji luksuznog i prljavog vozila zamrljanoj izmetom ptica pala je prašina i zalepila se za nekada vlažna mesta na njoj. Pošto je konačno pronašao ključeve u džepu sakoa, Voton je ušao u automobil kao da ulazi u grobnicu i kad je zatvorio vrata, čuo se zvuk koji je bogato odzvanjao. Pažljivo je smestio bocu viskija u pregibe tapaciranog sedišta suvozača.

Voton je namestio dva para naočara za sunce i gurnuo ključ u kontakt-bravu. Iako je zbog blesavih naočara bio napola slep, ipak je podešio ogledalo u automobilu da bi mogao da vidi odraz svog lica. Izgleda da je, pomerajući ga tamo-amo, bio izuzetno zadovoljan kad je video

belu sluz koja mu se nakupljala u uglovima okrutnih usana kao što se morska pena sakuplja oko podmuklih stena.

Čim je Voton uspeo da obuzda skute *krombi* kaputa na svetlim kožnim sedištima i izbori se sa dugmićima na radiju, shvatio je koliko je muzika sveta koji ga okružuje utišana. Glas njegove supruge, zvuk njegovih koraka, ptičja graja, daleka saobraćajna buka na Kings roudu, sve je bilo prigušeno. Kad je pritisnuo dugme na radiju u automobilu, ustuknuo je jer se prolomio prasak jasnih, gromoglasnih i običnih vesti o nekom paralelnom svetu u kome su ljudi hodali i razgovarali, svađali se i umirali. Spiker s radija je vikao: „Zbog nedavnih nereda, vlada razmatra mogućnost sprovođenja istrage koju bi predvodio lord Skar...”, i Voton je – pošto mu se već smučilo – pritisnuo drugo dugme i prolomila se elektronska pop muzika i probijala se po unutrašnjosti automobila.

Udarajući živo u ritmu muzike, Voton je zaglavio nogu u bezobličnu masu operskih libreta, omota od paketića kokaina, zgužvanih kutija cigareta i praznih čaturica i konačno pronašao papučicu gasa i pritisnuo je do daske. *Jaguar* je krenuo i pojurio najsporijom trakom prave gradske ulice. Posle četristo metara skrenuo je ka ivičnjaku i zaustavio se. Automobil je bio pun dima jer je Voton ugasio jednu *salivan eksport* cigaretu i upalio drugu. Muzika se i dalje čula. Opevao je još nekoliko taktova zajedno sa pevačem koji se prenemagao: „O, o, o, uništena ljubavi!”, pre nego što se pribrao, ugasio motor i izašao iz automobila – i poneo bocu viskija.

Prošavši kroz uzana vrata u zidu od cigle, krenuo je stazom koja je ukoso presećala zemljište obraslo gustim rastinjem i došao do ulaznih vrata dvospratnog studija sagrađenog u viktorijanskom stilu. Izvadio je jedan od ključeva, otvorio vrata ove privlačne zgrade i dalje pevušeći: „Uzmi moju ljubav, iako to nije sve!”

Unutra je bilo mračno, veoma memljivo i užasno turobno. Dnevna svetlost nije mogla da se probije kroz prozore zakrčene rastinjem i svetlarnike pokrivene lišćem, kao da je – što je bilo vrlo neobično – malo značila umetničkim delima koja su se tu stvarala. Kakva li su to

mogla biti umetnička dela? Studio je očigledno bio nesređena oblast usred stvarne pobune. Vredni komadi nameštaja bili su pod napadom gomile đubreta. Toaletni *čipendejl* stočić pao je pod naletom mnoštva prljavih tanjira i šolja ispunjenih mokraćom, dok je na drugoj strani marokanski divan bio preplavljen gomilom prljavog veša. Kao i kod Votonovih, i ovde su se gomilale i zbijale iste boce i pepeljare.

Ipak, nasred prostorije smestio se bar kakav-takav dokaz delotvornog razuma – devet televizijskih ekrana poređanih u polukrug ispred Votona. Svi su bili uključeni. Osam je samo šuštal, dok je deveti prikazivao predavanje sa Otvorenog univerziteta iz fizike. „U tom slučaju, slobodni elektron će reagovati i obrazovati novo jezgro...”, govorio je matorac u belom mantilu i vrhom prsta dodirivao čelu kao da pozdravlja gledaoce dodirujući šešir. Iza obrazovnog ekrana videle su se tapiserije i nekoliko belih fotografskih pozadina. Na galeriji, umesto muzičara, gurale su se stare vitrine, čije su strane bile prošarane egzotičnim destinacijama: Kolombo, Šangaj, Manila.

Voton je besciljno lutao po studiju, skakutao i škripao čas po tepihu, čas po parketu kao ptica podrezanih krila i tražio nešto među odbačenom odećom ili pored prljavog ogledala. „Baze!”, viknuo je konačno. „Jesi li tu?” Pored ekrana koji je prikazivao predavanje iz fizike ugledao je džoint, kleknuo, podigao ga i upalio *ronson* upaljačem koji je izvukao iz džepa. I dalje čučeci, promuklo je uzviknuo: „Baze?”

„U oblaku čestica koje su obrazuju posle sudara, uskoro će se pojaviti novi nizovi...”

„Baze, jesi li *tu*?!”

U oblaku čestica koje su se isprepletale iznad Votonove glave, sve je ponovo bilo prigušeno. Slušao je zujanje monitora u blizini i nerazgovetno učeno mrmljanje u daljini. Na galeriji se čulo škripanje vitrina. Nešto je bilo gore, i to nešto se kao velika mačka spustilo sa visine od dva i po metra. „Zdravo.”

Spustio se mladić u ranim tridesetim – možda je bio pet godina stariji od Votona. Imao je crnu neurednu kosu do ramena, a njegovo

preplanulo i mršavo lice nagoveštavalo je da se bavi jahanjem na tala-sima – ali umesto daske koristi ležaljku za plažu. Nosio je crne i uzane *levis* farmerke, belu košulju otkopčanu do pasa, a oko širokog vrata egipatsku amajliju na kožnom kaišu. Sve na njemu ukazivalo je na to da prebira po žicama na gitari oko vatri na plaži sa mladim ljudima obasjanim zlatastim suncem koje zalazi. Ipak, ako biste prišli, videli biste da je njegova krepost hemijskog porekla i da je sve to što sija znoj.

Voton očigledno nije obraćao pažnju na Baza, iako je sigurno čuo bat njegovih bosih nogu dok mu je prilazio. To je bila suština njihovog odnosa: Baz Holvord je bio ćudljivi sledbenik, pun snage i nadmenosti, dok je mlađi muškarac igrao ulogu mentora, obuzetog smirenošću, izjedanog ravnodušnošću. Nekad su bili ljubavnici i ondašnja Bazova aktivna uloga sad ništa nije značila. Baš ništa.

„Kasno si legao?“, otegnuto je upitao Voton kroz oblak dima.

„Koliko je sati?“ Baz se spustio pored Votona. „Uh, snimao sam, mnogo sam snimao. Završio sam tek oko četiri sata, uspeo sam da malo opustim model, malo sam sređivao i montirao...“, jedva je izgovarao rečenice, „... i onda si ti došao.“

„Jesi li izlazio?“ Votona je više zanimalo gde su bili ljudi koje zna nego gde je on sam bio u bilo koje vreme.

„Otišao sam kod tvoje majke...“

„Kod moje majke?“

„Da, kod tvoje majke – da se upoznam s jednim klinkcem.“

„Išao si kod moje majke da se upoznaš s *jednim klinkcem*. Jebote, Baze, stvarno si čudo. Pretpostavljam da si morao da se doteraš za gomilu matoraca koji se bave dobrotvornim radom...“ Ustao je i počeo ležerno da hoda po studiju dok je i dalje pušio džoint ostavljajući za sobom lenje oblake dima.

„Da, morao sam da pozajmim odelo – ali klinca sam sreo pre...“

„*En passant?*“, Voton je koristio francuski izraz umesto engleskog kad god je mogao.

„Bukvalno u prolazu.” Baz je preveo frazu bez bilo kakve opaske. „Očešao sam se o njegovu zadnjicu u hodniku kad sam poslednji put plaćao kiriju za studio. Nedavno je došao iz Oksforda i pomaže tvojoj mami u Soho projektu.

„Budala.”

„Nije posebno učen, ako si na to mislio.”

„Ne, mislio sam na majku. U svakom slučaju, neću da se zamaram takvim glupostima – dobiću neko zapaljenje mozga. Glava će da mi otekne.”

„Da, jebiga, ne znam ni sam zašto se petljam sa matorkom, kuća joj je puna muških prostitutki, kurvi i socijalnih radnika, ali ovaj klinac je baš čaroban, pravi original, predivan je, izuzetan model za sledeću godinu – samo pogledaj šta smo sinoć napravili.” Baz je prišao redu video-rekordera povezanih sa ekranima spletom kablova koji su se uvijali kao puzavice. Dok se borio da ih rasplete, Voton je besciljno tumarao po studiju. Ubrzo, pronašao je kašiku, čašu vode, špric od dva mililitra i paketić droge na prozorskoj dasci. Razgovor dva muškarca poprimio je uobičajeni tok.

„Je l' ovo roba?” Voton je podigao paketić.

„Ne, daj mi ga, Votone, to mi je sneško – poslednji.”

„Ma, da...”, Voton je razmišljao o ovoj izjavi dok je otkopčavao rukav kaputa, odela i košulje. „Ah! Stalno se zakopčavam i otkopčavam. I meni je poslednji u ovom satu, kao što je i ovo poslednje leto puha. Trenuci, Baze, nestaju svuda oko nas, mi smo usred velikog istrebljenja koje se može porediti jedino sa onim iz doba krede...” Smešao je fiks pažljivo, brzo i otmeno. „Imaš hrabrosti da mi pričaš o poslednjem snešku, kad sam ja nepobitno poslednji Henri, poslednji koji poseduje izuzetno retku mešavinu posvećenosti drogiranju i...”, iskoristio je zavrtnute rukave kao podvez, podigao *rej ban* naočare na čelo da bi bolje video naduvenu žilu pri zelenom svetlu koje je dopiralo kroz prozor, „*comme il faut* odevanja.”

Niko se, međutim, nije obazirao na Votonovo nezemaljsko naklapanje; ostalo je neprimećeno, kao i neobičan prizor njegovog oreola od crvene kose i ogromnog šprica punog zelene krvi – izgledao je kao drogirani Pan. Bazova pažnja bila je usredsređena na prvi ekran, koji se, pošto se pojavilo nekoliko poprečnih linija, uključio. Prikazivao je nago telo prelepog mladića u stavu klasičnog grčkog kurosa: jedna ruka je ovlaš počivala na bedru, druga je dodirivala prepone, a na punim usnama titrao je osmeh. Nagi mladić se okrenuo prema gledaocu dok mu se kamera približavala. Uključio se i drugi ekran i prikazao još krupniju sliku mladića koji se okretao. Na trećem je slika bila u još krupnijem planu. Svih devet uključenih televizora izazvalo je uzbudjenje koje bilo je posledica najjačeg, najmesožderskijeg i najgrabljivijeg voajerizma. Mladić je izgledao kao senzualna bombona, razbludna poslastica, i bio je sasvim nesvestan proždrljivog oka kamere. Deveti ekran je prikazivao samo njegove živahne ružičaste usne.

Voton je ugledavši to razjapio usta, zadrhtao, a na nausnicama su mu se pojavile kapljice znoja. „Vreme leti kad gledaš reprize, a Baze?” izvukao je iglu iz vene, olizao kapljicu krvi i iskezio se.

„Šta misliš, Henri?”

„Mislio sam da si opet pronašao ženskastog pederčića, Bazile, ali ovaj dečak izgleda kao grubijan...”

„Ali nežni grubijan, ha?” Nasmejao se.

„Više volim tela nego umove, Baz, a najviše na svetu volim tela bez uma.”

„Da sam hteo samo meso, Votone, otišao bih u kasapnicu ili klanicu...”

„Pa, dobro. Moju majku možeš da optužiš za bilo šta, ali ne možeš je optužiti za svodništvo.”

Baz je nervozno šetao od jednog do drugog televizora, pre nego što je prišao Votonu, koji je stajao pored prozorske daske. „Tvoja majka je i dalje od neprocenjive pomoći i puna razumevanja,... a što se njega tiče, zainteresovan je za moj rad i želi da mi pomogne. Nije ga sramota kao

nas. Pripada sasvim novoj generaciji, prvoj generaciji pедера koja će sa sebe skinuti veo tajne. To sam ovim i želeo da postignem”, i rukom je pokazao na televizore, „i mislim da je savršeno.”

„Nije ga sramota? Peder? O čemu, jebote, pričaš?”

„O tome da te nije sramota da kažeš da si pederčina, homić, buljaš, prokleti topli brat. O tome pričam. Pričam o tebi jer si se zbog svega ovoga oženio kćerkom vojvode koja ti služi kao piljarica. O tome.”

Voton je, uprkos svom snobizmu i izveštačenosti, najviše voleo da podeli dobar megdan. „Baze, Baze”, počeo je da guguce, „naša bliskost je od neprocenjive važnosti za našu udaljenost, govorim o Betfejs i sebi.”

„Da, da. Možda ne možeš da vidiš dvoličnost u kojoj si zaglibljen, ali zar ne osećaš bar neku odgovornost za osećanja svoje supruge?”

„Ne trabunjaj. Nikada nisam pokušao da slažem Betfejs o svojim seksualnim naklonostima.”

„Možda i nisi – pretpostavljam da se pomirila s prevarom pošto misli da je to sasvim normalno. Međutim, ja bih hteo drugačiju vezu, oličenu u istini, lepoti i iskrenosti, ali svet želi da uništi takvu vrstu ljubavi između dva muškarca. Mislim da bi Dorijan mogao da mi pruži takvu ljubav – međutim, verovatno, on tebi ne bi ništa značio.”

„Mnogo puta si rekao *međutim*”, iskezio se Voton. „Možda bi ti bilo bolje da se držiš među tim Dorijanovim guzovima. Šta je ovo, Baze, nismo se valjda zaljubili u Dorijana?”

Voton se iznenadio kad mu je Baz na takvu uvredljivu opasku samo ozbiljno uzvratio: „Ne znam. Znaš kakav sam, Henri, uvek me neko povredi, osetljiv sam, a čini mi se da je Dorijan to već shvatio. Naizgled je drag, ljubak i naivan, ali očekujem da će biti mala podla kučka kao i svi ostali.”

„Ovde je, zar ne? Zapravo, baš me briga, ali ako je od tebe napravio ovakvog daveža, onda je bolje da idem – to je sigurno ozbiljno.”

„Pa, jeste, ozbiljno je što se posla tiče, u svakom slučaju.” Baz je pokazao na televizore. „Zove se *Katodni Narcis*, i biće poslednja

video-instalacija koju pravim. Video-trake su ionako zastarele, stvorene su dekadentne, kao i ostatak konceptualne umetnosti. Nojman je počeo, nastavio je Viola, ja završavam. Odsad će konceptualna umetnost biti spuštena na nivo najsirovije autobiografije, postaće globalna seoska rasprodaja bezvrednih ličnih suvenira, za koje će video-instalacije kao ova biti samo reklame.”

Voton se cerio i podstrekivao uspaljenu srdžbu svog prijatelja. „Šta je sa posebnim ponudama za flaširanu mokraću, izmet u konzervama i vakuumiranu krv...?”

„Sve je to već viđeno!”, usprotivio se Baz. „Kad sam bio sa Vorholom...”

„Kad sam sa Drelom radio u Vorholovom studiju na Menhetnu – sa *Eeendijem*...” Voton je bio izuzetan imitator i umetnik u preteranom podražavanju, a Baz je u njegovom izvođenju predstavljen kao plačljivi i nagizdani srednjoatlantski buntovnik. „Pa, *čoooveče*, i Bili Nejm i Edi i – o, bože! Dok-tor Robert – znaš, svi smo *se radili*... bio je to deo predstave, *čoooveče*.”

Sasvim neočekivano, Bazil Holvord je isto tako uspešno umeo da imitira Henrija Votona. Tako lako je preterano vrskao i naglašavao izveštačenost kao da neko okreće dugme za podešavanja kontrasta slike na televizoru. „Obedovali smo u Herijevom baru, pa smo otišli do hotela *Gviti*, gde sam ispijao prepeličja jaja iz njene pažljivo frizirane pice...”

Nastavio bi ovu predstavu da Voton nije ponovo počeo da ga imitira – držeći čak i zamišljenu akustičnu gitaru – kako peva Bouvijeju pesmu *Endi Vorhol*: „Vidi Baza Holvorda kako se blesavi u svojoj novoj predstavi / Vidi Baza Holvorda kako se blesavi, ne mogu ga prepoznati, prepoznati...”

U udobnoj niši spavaće sobe, sakriven iza neprekidne tanke zavese, ležao je mladić koji je izazvao Bazovu naklonost i zamišljenost. Tek se bio probudio iz lagodnog dremeža izazvanog travom, vinom i masturbacijom. Dorijan Grej je samo toliko dozvolio Bazu Holvordu

da ga zavede. Bio je zadivljen njegovim vezama i uzbuđen zbog njegove razvratnosti. Iako je bio očaran Bazovim predlogom da pozira za video-instalaciju, ipak je postavio granice. Zbog toga je za vreme snimanja odbio kokain, ali je uzeo travu, a kasnije nije dozvolio Bazu da ga zadovolji usnama ili snošajem, već rukom. Dorijan je rado prihvatao seksualne predloge starijih muškaraca jer je bio dovoljno mlad da mu laska njihova pažnja.

Čuo je kako dva starija muškarca viču i psuju. Promeškoltio se i pomislio kako bi mogao da proveriti šta se dešava, ali bilo mu je teško da se pokrene, a i bilo mu je mnogo prijatnije da leži između prohladnih čaršava i ćebadi, da se raskošno proteže i divi tetivama i arterijama koje mu se uvijaju na zglobovima i gleda kako mu preplanule noge – umotane u beli pamuk – izgledaju u ovom ili onom položaju.

Senke vodenih kapljica treperile su na zidu iznad Dorijanovog preplanulog lica. Na noćnom stočiću pored kreveta stajala je poluprazna čaša viskija, pored nje metalni upaljač, a pored upaljača grickalice za nokte. Kao i ceo studio, i niša je bila opšivena hrastovom lamperijom. Tu i tamo, bez ikakvog reda, bili su raspoređeni reflektori koji su bacali bronzano svetlo. Dorijan Grej je tražio svoj odraz na svim tim sjajnim površinama dok je nemo pomerao usne u ritmu narcisoidne muzike koja mu se motala po praznoj glavi. „Ona je model i izgleda sjajno, vodio bih je kući, zar to nije bajno... Pravi se važna i smeje se bez glasa, al' kad kameru pronađem, nema joj spasa...

Razmetljivi glasovi dva starija muškarca u studiju neprestano su narušavali Dorijanovo sanjarenje. Spretno se izvio i ustao. Uzeo je bokserice s poda, obukao ih, pa preko njih bele keplovane pantalone i pričvrstio ih kaišem sa kopčom u obliku zmijske glave. *Katodni Narcis* nije bio unapred planiran projekat. Mladićevi vatreni pokreti bili su namenjeni posmatraču čak i kad ga nije bilo.

Dorijan se malo izvio dok je oblačio pamučnu majicu. Počeo je da obraća pažnju na glasove u susednoj sobi. „Ona je prava”, Voton se raspricao, „ludača. Jesi li video kakva joj je ona prostorija na kraju?”

„Da, čoveče.” Baz ga skoro nije ni slušao.

„Vredi je povaliti samo da bi video to čudo – gomile i gomile potpuno nove odeće i sva je još u plastičnim kesama. Električni aparati su poređani jedan na drugi – i svi su još u kutijama. Ima čak i pet *korbi* dasaka za peglanje pantalona – sijala je od ponosa kad mi ih je pokazala.”

„Da, znam, čoveče.”

„Hani je pravi dokaz da trgovinu drogom treba ozakoniti – ali ne, kako i sam shvataš, iz uobičajenih razloga, već jednostavno zbog toga što ona i njoj slični ne znaju kako da se s mnogo ukusa oslobode takvih nečuveno velikih zarada...” Baz Holvord je možda i znao nešto o daskama za peglanje pantalona, ali Dorijan nije. Hteo je da sazna više i da vidi ko o njima priča. Bosonog se prišunjao da bi bolje čuo glas, koji je nastavio: „Pretpostavljam da ti toj kupovnoj ekspediciji možeš dodati samo spisak, a, Baze? Sve ostalo si potrošio na pokušaje da se dovoljno napumpaš ne bi li zadovoljio Dorijana, a?”

Dorijan je stajao na dovratku, nemirnih bokova, bezizražajnog lica i opuštenih šiški. Voton je ućutao kad je osetio da ga posmatra još jedan par očiju. Dva starija muškarca su se okrenula da bi osmotrila Adonisa. Njihova pohotljiva i Dorijanova staložena procena, njihova još pohotljivija ponovna procena i Dorijanova još ravnodušnija ponovna procena bili su primer najistrajnijeg i najvećnjeg ljubavnog trougla: Baz će uvek voleti Dorijana, Voton nikad neće voleti Dorijana, ali će ga neprestano želiti, a Dorijan će izdati Baza i nikada nikog neće voleti.

„Izuzetno mi je žao što si ovo čuo”, rekao je Voton pošto je pogrešno protumačio Dorijanove napućene usne misleći da izražava gnušanje i počeo da isijava sav svoj šarm: „Nisam mislio ništa loše – rekao sam samo da bih uznemirio Baza jer mnogo volim kad je utučen... siguran sam da ćeš, ako vaša veza potraje, i sam otkriti kako može biti komičan dok cvili od stresa i ozlojeđenosti jer ga ismevaš...” Voton mu je

prilazio ispružene ruke, a mnogobrojne manžetne su lepršale pojačavajući utisak nehajnosti. „*Ça suffit*. Ti mora da si Dorijan Grej. Kako sam čuo, poznaješ moju majku. Ja sam Henri Voton.”

„Misliš na Filis Hotri?” Dorijan je prihvatio ispruženu ruku, pri držao je nakratko ne stežući je, i pustio bi je, samo da je mogao da se oslobodi stiska.

„Baš tako”, brzo je odgovorio Voton. „Uporno menja prezime kad god promeni partnera u krevetu.”

„Izvinite...”, mucao je Dorijan, „... tek sam se probudio... A, da, ja sam... Tvoja majka...”

„Sigurno te je vrlo jasno upozorila na moju raskalašnost, narkomansku zavisnost, sodomiju i ko zna koje još neobičnije poroke. Da li sam u pravu? Naravno da jesam.” Voton je Dorijana, držeći ga za ruku, doveo nasred sobe i okrenuo prema sebi. Stajali su nepomično kao da svakog trenutka treba da započnu ples.

Baz se na taj razgovor kiselo osmehnulo, a Dorijan se pribrao da bi odigrao svoju ulogu. „Ne, ne, rekla je da si izuzetan...”

„Beznadežan slučaj? I ja bih rekao, ali ne razgovaramo o meni, već o tebi, tvojim nadama, strahovima i najskrivenijim i najuzbudljivijim željama. Otkrij mi ih. Sad i sve. Brzo!”

„Votone...”, Baz ga je blago upozoravao.

„Vo-to-ne”, kreštao je kao neudata strina sa himenom veličine Himena! „Ozbiljan sam! Hoću da saznam šta nameravaš da radiš pošto su te proterali iz lugova akademske zajednice. Tvoja spremnost da sarađuješ sa mojom majkom, koja je pravi filantrop, nagoveštava mi da si na dobrom putu da postaneš cenjeni čovek širokih narodnih masa, gospodine Grej.” Oslobodio je Dorijanovu ruku stiska, kao da je pret hodna pomisao bila opasna po zdravlje. „Ili sam pogrešio? Nameravaš li da se posvetiš Bazovom čudnovatom fetišizmu umetnosti? Pokazao mi je *Katodnog Narcisa*.”

„Zar nije sjajan...”

„Potpuno je neverovatan. Prilično je neverovatno da bi se bilo kakvom medijumu – ne računajući Bazov površan i providan – moglo dozvoliti da tvoju lepotu podvrgne ruglu.”

„Ne znam.” Dorijan se odmakao pružajući starijim muškarcima pogled na svoje nezgrapno hodaње. „Pokušavam da ne budem obuzet izgledom...”

„Obuzet? *Izgledom*? Zavrtelo mi se u glavi od ovakvih jeretičkih primera.” I kao da je hteo da pokaže kako mu se zavrtelo, Voton se okrenuo, sagnuo i brzo podigao bocu viskija s poda, otvorio je uz praskavi zvuk, podigao prema usnama, ispio i, zadihan, zapalio cigaretu i nastavio. „Ne zaboravite, gospodine Grej, nago telo, za razliku od ogoljenog uma, ne zahteva nikakvo objašnjenje.”

Dorijan je potpuno ravnodušno slegnuo ramenima. „Ljudi mi stalno prilaze i nude mi da budem glumac, model ili nešto slično, ali mislim da bi to bilo izuzetno dosadno. Možda misliš da je tvoja majka šašava, ali ništa nije smešno u vezi sa projektom zbrinjavanja mladih beskućnika, za koji prikuplja dobrovoljne priloge.”

„Siguran sam da *mladi* uopšte nisu smešni”, osmehnuo se Voton zadovoljno jer je uvek voleo kad dobije priliku da napravi šalu, „jer se jedino za mlade vredí držati.”

„Nije bog zna šta, ali osećam da radim nešto korisno. Tri puta nedeljno idem u tu kuću u Sohou i sa momcima razgovaram o umetnosti, što će mi odlično poslužiti za rad iz istorije umetnosti, a sreo sam i neke divne ljude... čak i ako ih samo navodim da stvari posmatraju iz drugačijeg ugla, ipak vredí, zar ne?”

Voton nije razmišljao o vrednosnim sudovima – i dalje se hvatao za svaku rečenicu. „Umetnost za nesrećnike, a? Kao da im bacaš poslastice sa svoje bogate trpeze. Šteta što ne mogu dovoljno visoko da skoče do tvog stola...”

„Hej, Votone”, iznenada je bez razmišljanja rekao Baz, koji je sve vreme pokušavao da se ubaci u razgovor, „hoćeš li da sedneš na terasu i popiješ kafu sa Dorijanom, ili...?”

„Na terasi da popijem kafu? Pa nismo u jebenom Napulju, hej...”

„Znam. Samo hoću da što pre nastavim sa uređivanjem i montažom jer Dorijana treba da postavim na novu scenu, a kao što znaš, on je središni deo ove video-instalacije. Nemam ništa protiv da vas dvojica nastavite da ćaskate, ali bilo bi dobro da me malo oslobodite.” Pošto su se njuškali kao psi, Baz Holvord ih je tako i isterao iz studija. „Hajde, bežite. Poslužiću vas kafom napolju. Ubrzo ćemo otići kod Hani, Votone, dotle zabavljaj gosta.”

Napolju, u vrtu, Voton je uhvatio Dorijana za ruku. Umeo je on da nekoga ležerno uhvati za ruku iako je čudno da takav zajedljivac može sasvim jednostavno ostvariti fizički kontakt. Ništa manje čudan nije bio ni vrt, jer je tu, kao i na ulici, gusto i visoko rastinje bilo nesnosno i nastrano raznovrsno. Postojanje toliko različitih vrsta biljaka i cveća iz brojnih oblasti sveta bilo bi samo po sebi zbunjujuće, ali pošto je sve istovremeno bilo u cvatu, utisak je bio razarajući.

Dorijan Grej to nije primetio. Dozvolio je Votonu da ga drži za ruku i vodi kroz neprijatno šipražje. Kad su zastali pored karanfila, Voton mu je ukazao na neobičnu zelenu nijansu cvetova. „Moja majka se bavila biljkama pre nego što je počela da se bavi ljudima”, otezao je. „Nisam sasvim siguran koji pripadaju višoj klasi živih bića.” Razmetljivo je zapalio još jednu cigaretu i ispustio smeđe kolutove dima u zeleno lišće i sjajne cvetove. Dok se u daljini čula tutnjava saobraćaja, oko njihovih nogu insekti su zujali, lepršali i gmizali. „Vidiš li onog čoveka?”, iznenada ga je upitao Voton.

„Molim?”

„Tamo...” Podigao je голу ruku ka nebu – manžetne su i dalje lepršale – a vrhom cigarete označio je prozor na petom spratu stambene zgrade odmah pored vrta. „Vidiš li Klackavca?”

„Pre bih rekao da se čovek ljulja tamo-amoo kao metronom”, ispravio ga je Dorijan. To je bio bolji opis čudnog prizora: sasvim običan čovek u džemperu sa ve izrezom i košuljom otkopčanom oko vrata i rukama

u džepovima klatio se s leve na desnu stranu, premeštajući se s jedne noge na drugu.

„To radi ceo dan”, nastavio je Voton, „i celu noć... i rano ujutru. Jednom sam oдавde izašao u pola šest ujutru samo da bih proverio da se nije srušio. Ubeđen sam da nam otkucava minute. Verovatno će prestati kad počne apokalipsa. Zovem ga Klackavac i predlažem ti da, ako želiš nekog da nazoveš čovek metronom, pronadeš nekog svog ludaka.”

„Zapravo”, rekao je Dorijan, „ja ne bih želeo...”

„Da, naravno. A šta bi ti želeo?” Voton se okrenuo prema njemu. „Da li znaš? Da li iko od nas zna? Imam jednog neverovatno vidovitog prijatelja, koji se kune da uopšte nije peder, već da veoma živopisno sanja kako ga pederi navlače – što je, kako svi znamo, sasvim normalno, čak i za najokorelije heteroseksualce – i kad se probudi, mnogo mu je teško da ih se otrese. I šta biste vi, gospodine Dorijane, rekli na sve to?”

Nije bilo sasvim jasno da li je Dorijan uopšte razumeo Votona, ili ga je suviše dobro shvatio. „Sasvim sam zadovoljan...”, odgovorio je. „Samo sam...”

„Samo si šta?” To je bio jedan od mnogobrojnih Votonovih načina zavodenja: stalno bi sagovorniku upadao u reč ne bi li ga naterao da se odluči. „Samo si proveo jednu neprospavanu noć sa jadnim i iscrpljenim Bazom, koji se u modu razume koliko i staromodna baba? Čestitam. Da li te je zaveo čarobnim napicima ili ti je utrlljavao balzame na kožu?”

„Pušili smo travu... nisam siguran za teške...”

„Šta teške? Teške razgovore? Teške testise? Teške radove? Teške droge? Nešto *teško*? Ne bi trebalo da zaboraviš, mladi moj prijatelju, ako ne znaš šta bi želeo da radiš, radi bar nešto. To ti je najbolji lek za neodlučnost.”

„Henri”, Dorijan je oklevao, „pa, tek smo se upoznali, ne znam zašto si tako napet... zapravo, tvoja majka mi je i rekla da si odličan govornik.